

Årsplan 2022/2023

Espira Dvergsnes barnehage

Innhold

Innhold og oppgaver i barnehagen.....	5
Barns medvirkning	18
Samarbeid med foreldrene	18
Overganger	20
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	21
Barnehagens fagområder	25
Vedlegg	27

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med fokus på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Espira Dvergsnes åpnet november 2007 og i år feirer vi altså 15 års jubileum. Vi holder til på Dvergsnes i Kristiansand kommune, rett ved siden av Dvergsnes barneskole (1-2 trinn) avdeling Valsvigveien. Vi har ca 120 barn i alderen 0-6 år fordelt på 6 avdelinger. Ræga og Sjøstjerna har barn i alderen 0-2 år. Blåskjell, Krabba og Kråkebolla har barn i alderen 2-4 år. 5/6-åringene er dette barnehageåret samlet på en egen avdeling som vi kaller Skolespira. Hvordan vi velger å organisere barnegruppene blir vurdert årlig i forkant av nytt barnehageår.

I Espira Dvergsnes har vi et slagord som betyr mye for oss. Slagordet vårt er: "Vi leker og bygger bro- lar barna spire og gro". For oss betyr det at barna skal få utvikle seg gjennom lek, deltagelse og nysgjerrighet med oss ansatte som tilstedeværende og aktive deltakere. Avdelingene deler seg i mindre grupper flere ganger om dagen for å kunne se, høre og forstå hvert enkelt barn, bygge relasjoner, leke, utforske og lære sammen.

Lekeområdet vårt er delt opp, et område tilrettelagt for de yngste og et for de eldre barna. Her er det stor plass til å leke og utforske både ute og inne. Barnehagen ligger i nærheten av både hav og skog som vi benytter oss av gjennom hele året.

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Faktaboks

- Barnehagens åpningstid er 06:45-16:30. Vi holder sommerstengt to uker i juli. Vi har tilpassende åpningstider, 07:30-16:30, de ukene barnehagen er åpen i juli, påskeuka og mellom jul og nyttår.
- Vi er en fullkostbarnehage, har egen kjøkkenmedarbeider og barna får servert tre næringsrike måltider hver dag. Vår kjøkkenmedarbeider lager varmmat hver dag samt baker brød flere dager i uka. Barna er med å dyrke bær og grønnsaker, og de deltar på matlaging. Hos oss får barna ulike smaksopplevelser i omgivelser preget av trygghet, fellesskap og med ansatte som gode rollemodeller i måltidsituasjonene.
- Satsningsområdene våre er språk, bevegelse og realfag. Vi jobber tverrfaglig med satsningsområdene våre.
- Vi har tumle arealer på alle avdelingene, forskerfabrikk, formingsrom, eget lekerom/boltrerom, leke/eventyr/aktivitetsposer til voksenstyrte aktiviteter og bibliotek.
- Vikarierende styrer, Charlotte Skansen, kan kontaktes på 46 43 34 77
- Les gjerne mer om oss på: <http://dvergsnes.espira.no/>, <https://www.facebook.com/espiradvergsnes/> eller følg oss på instagram.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

I Espira Dvergsnes barnehage er vi ansatte opptatt av å delta aktivt i hverdagen sammen med barna. Vi deltar aktivt sammen med barna for å kunne legge til rette for et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø. Et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø der vi ansatte er til stede i øyeblikket sammen med barna, leker, utforsker og undrer oss sammen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper og skal i samhandling med oss ansatte og andre barn få mulighet til å utvikle seg, leke og lære i felleskapene våre. Alle barn har noe å tilføre fellesskapet, og forholdene skal legges til rette for at alle barn skal kunne oppleve seg som betydningsfulle deltakere og få oppleve mestring. Viktige forutsetninger for å kunne oppleve seg som betydningsfulle deltakere er at barna opplever seg sett, hørt og forstått. For at alle barn skal bli sett, hørt og forstått deler vi daglig barna på avdelingene inn i mindre grupper. Ved å dele barna inn i mindre grupper legger vi forholdende bedre til rette for å kunne tilpasse barnehagetilbudet for det enkelte barn og barnegruppa. Når tilbudet er tilpasset enkelt barnet og barnegruppa vil sannsynligheten for å oppleve mestring øke.

Vi ansatte jobber verdibasert i henhold til kjerneverdiene våre som er: personlig, fleksibel, ordentlig og kompetent. Vi møter barn, foreldre, kolleger og andre samarbeidspartnere med bakgrunn i disse verdiene. Det handler blant annet om at vi er varme, inkluderende, lyttende og imøtekommande ovenfor barna og andre vi møter. Vi er nettopp varme, inkluderende, lyttende og imøtekommande for å kunne utvikle oss og oppnå et best mulig barnehagetilbud for de barna vi til enhver tid har i barnehagen vår.

Vi ønsker at barna i vår barnehage skal få lov til å være den de er, uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, livssyn, sosial status og funksjonsevne. Barna er alle forskjellige, men like verdifulle og en viktig del av barnehagens fellesskap.

Det er viktig for oss at barna er trygge, trives og har det godt. Trygge barn trives og har lyst til å delta i lek, samhandling med andre og utforskning. Det er når barna får leke og utforske sammen med andre de lærer best og mest.

Barnesynet vårt ligger til grunn for alt vi gjør i barnehagen, og alt vi gjør skal være til barnas beste. For å kunne forstå hva som er barnas beste må vi forstå hvordan barna selv opplever barnehagehverdagen sin. Barnas opplevelse er vi hele tiden på jakt etter gjennom observasjon av og samtale med barnet og barnegruppa.

Vi vil at barna skal få være en best mulig utgave av seg selv, samtidig som de ser, inkluderer og tar vare på hverandre, omgivelsene sine og ikke minst naturen. Vi ansatte er aktive støttespillere når barna møter medgang og motgang. Å møte medgang og motgang er en naturlig del av det å være menneske. Målet er at alle barn skal bli robuste og være i stand til å kunne bære sin egen bagasje.

Espira driver en barnehage i Zimbabwe og barna får være aktive deltakere i Espira sitt arbeid med driften av denne barnehagen, ved at vi blant annet årlig arrangerer høstmarked for barn, foreldre og ansatte i barnehagen. Barna får kjennskap til barnehagen i Zimbabwe gjennom å delta på samlinger og aktiviteter i forberedelse av høstmarkedet vårt. Det vi lager selger barna på høstmarkedet og inntektene får barna i barnehagen i Zimbabwe stor glede av.

Inkluderende fellesskap

Alle barn og unge har rett til å være en betydningsfull deltaker i et inkluderende fellesskap som gir nødvendig omsorg, trygghet og trivsel, og den hjelp og støtte de har behov for. Alle barn skal få utvikle vennskap og delta i et sosialt fellesskap uavhengig av forutsetninger.

Et inkluderende fellesskap i barnehagen er kjennetegnet ved gode relasjoner mellom barna og de voksne og mellom barna. Inkluderende fellesskap gir grunnlag for trivsel, glede, læring og mestring.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av

egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

- Vi ansatte fordeler voksenroller når vi har ansvar for ei barnegruppe og kommuniserer tydelig med hverandre. Observatørrollen skal til enhver tid være ivaretatt.
- Vi ansatte jobber for å forebygge krenkelser som mobbing, vold, utestengelse, trakassering og diskriminering ved å være påkoblet, kontaktsøkende, tilgjengelige, tilstedeværende og observante i rutinesituasjoner, lek og aktiviteter sammen med barna.
- Vi gir barna fellesskapsopplevelser og felles forståelse ved å jobbe temabasert med blant annet temaene "kroppen min eier jeg", ulike følelsesuttrykk og vennskap. Men viktigst er hvordan vi ansatte klarer å støtte barna i barnehagehverdagen når vanskelige situasjoner oppstår og følelsene tar «ville veier».
- Vi ansatte har ansvar for å bygge en god relasjon til barna.
- Vi anerkjenner alle følelsene som kommer til uttrykk hos barna, vi viser trygghet og er konsekvente rollemodeller.
- Vi følger med og observerer systematisk enkelt barn og barnegruppa. Dersom vi oppdager mobbing i form av krenkelser som blant annet vold, diskriminering, utestenging og trakassering reagerer vi med å stoppe slike krenkelser. Vi stopper krenkelsene for å vise at vi har nulltoleranse for mobbing.
- Vi deler barna i mindre grupper så ofte vi kan for at ikke samspillsituasjonene skal bli så komplekse at krenkelser kan bli oversett.
- Vi ansatte har jevnlig møter der vi reflekterer sammen for å kunne utvikle oss, læringsmiljøene og felleskapene våre til det beste for de barna vi til enhver tid har i barnehagen vår.
- Når vi får nye vikarer og studenter introduseres de for våre forventninger og rutiner.
- Vi jobber for og hele tiden ha en åpen kommunikasjon med barnas foreldre, og er opptatt av deres opplevelse. Dette fordi foreldrene kan være en viktig informasjonskilde for å kunne fange opp om barnet deres opplever det psykososiale barnehagemiljø som trygt og godt. Vi ansatte mener at en åpen kommunikasjon kan bidra til at foreldrene deler sin opplevelse, dersom ikke det psykososiale barnehagemiljøet oppleves trygt og godt, på et tidlig tidspunkt.
- Dersom barnet, foreldrene eller vi ansatte opplever at barnet eller barnegruppa ikke har et trygt og godt barnehagemiljø undersøker vi saken systematisk. Vi undersøker saken systematisk i form av blant annet observasjon og samtale med de partene som er involvert. Etter at undersøkelsene er systematisk gjennomført og barnets, foreldrenes eller ansattes opplevelse fremdeles er at barnehagemiljøet ikke er trygt og godt, har barnehagen aktivitetsplikt. Aktivitetsplikten skal sikre at barnehagen setter inn tiltak, så langt det finnes egnet tiltak, og at tiltakene gjennomføres og vurderes. Målet med å sette inn, gjennomføre og vurdere tiltakene er å sørge for at barnehagetilbudet igjen skal oppleves trygt og godt.
- Vi er kurset i traumebevisst omsorg og har kompetanse i og kunne avdekke om barn kan være utsatt for vold og seksuelle overgrep.

- Barnehagen har mange samarbeidspartnere som vi søker hjelp og veiledning fra når det er behov for det. Samarbeidspartnerene våre er blant annet Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, HABU, ABUP, Familiens hus, støtteenheten, barnevern, skole og universitet. Disse samarbeidspartnerne kan blant annet hjelpe oss i arbeidet med læringsmiljøet og noen av samarbeidspartnerne kan sikre et tilrettelagt tilbud for barn som har behov for det.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barns behov for omsorg:

- Vi bygger relasjoner barna imellom og de ansatte tar sitt ansvar og bygger relasjon til alle barn på avdelingen.
- Vi ønsker at alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet, vennskap og trivsel, derfor møter vi barna med åpenhet, varme, inkludering og interesse.
- Vi er lydhøre for barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg ved å være til stede, tilgjengelige, støttende, vennlige og varme.
- Vi viser forståelse for barnas ulike følelsesuttrykk og trøster barn som har behov for trøst.
- Vi hjelper barna til å sette ord på følelsene: "Nå tror jeg du er sint- stemmer det?"
- Vi tilrettelegger for en fast dagsrytme og forutsigbare rutiner for barna.
- Vi legger til rette for at barna får ro og hvile i løpet av dagen ved å sørge for at rommene/ miljøene i barnehagen gir barna mulighet for å kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom dagen. Vi støtter barna når behov for ro og hvile oppstår. Vi lager rom i dagsrytmen for ulik intensitet gjennom dagen.
- Vi har mindre grupper deler av dagen for å redusere antall nærkontakter og gir barna med det større rom for å bli sett, hørt og forstått.
- Måltidene våre er preget av trivsel og god stemning. Vi legger til rette for mange samtaler, og har lite fokus på regler og forbud/påbud når vi spiser.

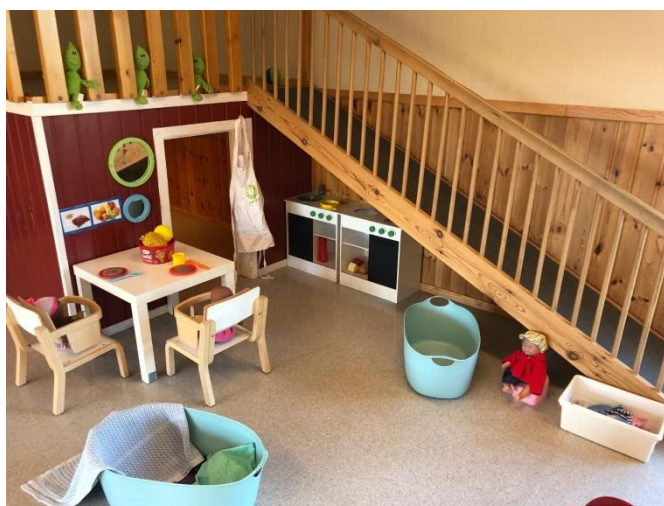
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser

- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

- Vi fordeler voksenroller i frileken for å kunne ivareta både behovet for observasjon og voksen deltakelse parallelt.
- Vi observerer barnas lek for å kunne få øye på relasjonene og det som skjer mellom barna. Det er alltid en ansatt som er "skrudd på" og "tilstedeværende" for å legge merke til og vite når det er behov for å støtte barn som faller utenfor leken. Alle ansatte skal ikke alltid ha denne rollen, men noen må ha den.
- Vi observerer også barnas lek for å få øye på hva de leker for å kunne vite når vi må tilføye noe nytt, begeistring og glede, sånn at leken skal kunne blomstre før den dør ut. Eksempler på hva vi kan tilføye er: leker, materialer og ansatte som deltar med liv og lyst.
- Vi videreutvikler de pedagogiske miljøene sammen med barna og lager tydelige lekesoner både ute og inne. Tydelige lekesoner med et variert og gjennomtenkt utvalg av leker og utstyr som gir barna leke ider og lyst til å leke. Lekene er tilgjengelige i lekesonene slik at barna i stor grad kan hente det de trenger selv.
- Vi gir barn tilgang til variert utstyr, nok leker og materiale.
- Vi har tilgjengelig utstyr og leker for å kunne videreutvikle leken.
- Barna får god tid til å leke variert lek både ute og inne. Vi organiserer barnehagen på måter som gir barna tid til sammenhengende leke perioder. Vi tilpasser rutiner på en måte som verner om barnas lek, f.eks. gjennom å utsette/ fremskynde en rutine for å unngå for mange "brudd".
- Hos oss får leken og barnas lekne være på stor plass både i organiserte og uorganiserte aktiviteter.
- Vi møter barnas lekne være på i rutinesituasjoner på en anerkjennende måte.

- Vi deler barna i mindre grupper for å legge til rette for god inkluderende lek for enkeltbarnet og barnegruppene, der alle barna får delta i lek med andre barn.
- Vi legger til rette for at barna skal få et felles utgangspunkt for leken ved å gi de rike felles opplevelser. Vi gir de rike felles opplevelser gjennom blant annet førstehånds erfaringer, aktiv bruk av Espiras fagkort, aktivitetsposer, lekeposer, og eventyrformidling.
- Vi videreformidler barnekulturen fra da vi selv var barn, i tillegg til at barnas egen lekekultur og interesser er i fokus.
- Vi har fokus på å bli gode til å lede fellesskapsleken både ute og inne der alle barn skal oppleve seg betydningsfull og inkludert.

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

- Når barnet kommer i barnehagen er det barnet som er i fokus, ikke hva barnet har på seg eller med seg.
- Vi oppfordrer barna til å sette pris på hverandres ulikhet og vise forståelse for at vi har ulike behov. Det er lov å være uenig, ha forskjellige meninger og ulik

oppfattelse. Selv om vi alle er ulike, har ulike behov og oppfatter situasjoner ulikt, er vi like mye verdt og betydningsfulle for felleskapet.

- Vi er til stede i øyeblikket sammen med barna for å kunne legge merke til og følge opp det de gjør, de meningene de har og de perspektivene de deler på en anerkjennende måte.
- Vi har temaer om kropp, toleranse og inkludering, og vi gir barna innblikk i de ulike religionene som er representert i barnegruppa.
- Vi utfordrer barnas tenkning blant annet i forhold til gutte- og jenteleker/ farger, familieformer ol.
- Vi jobber for at barna skal bli trygge i seg selv og tørre å ta egne valg, uttrykke sine ønsker og behov og si sin mening. Samtidig jobber vi for at barna skal være empatiske i samhandling med andre ved å vise respekt for at andre kan ta egne valg, kan ha andre ønsker, meninger og behov.
- Vi er gode rollemodeller og gjør det vi ønsker at barna skal gjøre i tillegg til å fortelle hva vi ønsker at de skal gjøre. Vi smaker for eksempel på maten, takker for maten, legger merke til barn som står utenfor og inviterer dem med i leken, lytter når andre snakker, trøster de som er lei seg, venter på tur ol.
- Vi støtter barna når de møter medgang og motgang som er en naturlig del av det å være menneske. Målet er at alle barn skal bli robuste og klare å bære sin egen bagasje.
- Kjerneverdiene våre som er personlig, fleksibel, ordentlig og kompetent, er like anvendelige i barnegruppen som blant personalet og i foreldresamarbeidet.

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

- Vi jobber tverrfaglig og legger til rette for at barna får ta i bruk hele kroppen sin i læringsprosessene.
- Hos oss får jenter og gutter de samme mulighetene uavhengig av kjønn.

- Vi legger til rette for at det skal være trygt å prøve ut nye ting ved å utfordre oss selv og barna. Dette gjør vi for å kunne utvikle oss og lære av erfaringene våre, øvelse gjør mester.
- Leken får stor plass hos oss fordi vi vet av barna finner mening når de får leke. Barn som finner mening deltar og får ved å delta mulighet til å bidra i egen og andres læring.
- Vi er lekne, nysgjerrige og undrende sammen med barna.
- Vi har aldersbestemte grupper der vi tilrettelegger for ulike utfordringer for å fremme progresjon. Vanskelighetsgraden skal alltid tilpasses enkeltbarnet og barnegruppa slik at alle opplever glede og mestring.
- Barna får delta på planlagte aktiviteter. Vi benytter oss blant annet av ulike pedagogisk materiell, musikkinstrumenter, musikk, formingsmateriell, eventyrposere, lekeposere, aktivitetsposere og bøker når vi gjennomfører de planlagte aktivitetene. De planlagte aktivitetene gjennomføres med en leken tilnærming i ulike situasjoner og på ulike steder inne, ute og på tur.
- Vi gir barna felles førstehåndserfaringer for å utvide begrepsapparatet og erfaringsgrunnlaget slik at de har forutsetninger for å kunne delta i lek med andre barn.
- Barna inviteres med i ulike prosesser for å få erfaring med hvor ting kommer fra og hvordan ting henger sammen.
- Vi observerer barnas lek for å legge merke til hva de er interesserte i. Det er barnas interesser vi har som utgangspunkt når vi skal planlegge fellestemaer og prosjekter. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser for at prosjektene og fellestemaene skal oppleves meningsfulle og interessante for barna.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

- Vi har et observerende blikk i rutinesituasjoner, voksenstyrte aktiviteter/ lek og frileken for å fange opp om alle barn opplever seg inkludert. Dersom det viser seg at barn ikke opplever seg inkludert hjelper vi barna for å hindre at negative handlingsmønstre fester seg. Eksempel på hvordan ansatte kan hjelpe barn som faller utenfor lek: Starte opp en rollelek, delta i allerede eksisterende lek, eller gi veiledning i lek som pågår.

- Vi deler barna inn i mindre grupper der vi har fokus på inkludering. Når det er færre barn samlet på samme sted er det lettere å fange opp om barn faller utenfor leken, voksenstyrte aktiviteter eller samtalen rundt bordet når vi spiser sammen. Barn som faller utenfor skal fanges opp, hjelpes og støttes slik at de får mulighet til å delta.
- Vi har gjennomgående fokus på vennskap og inkludering hele barnehageåret.
- I november er vi med på NRK super sin BlimE-dans.
- Vi bruker pedagogisk materiell, konkreter, bøker, rollespill og andre visuelle tilnærminger aktivt når vi jobber med sosialkompetanse og vennskap.
- Vi tilrettelegger for samarbeidsoppgaver, har fokus på teamfølelsen, den gylne regel og vi er oppmerksomme på det gode i hverandre.
- Vi inviterer barna til samtaler om vennskap og fellesskap. Eksempel på hvordan ansatte kan invitere barna til slike samtaler: Sette ord på både godt og vanskelig samspill, ta tak i situasjoner som skjer der og da, lese bøker eller ta opp vennskap som tema i samling.
- Vi ansatte er gode rollemodeller og viser barna vei ved å være gode mot hverandre, inkluderende, snakke høflig til hverandre og være hjelpsomme.
- Vi har fellesarrangement i barnehagen for å gi barn, foreldre og ansatte en opplevelse av tilhørighet og fellesskap.
- Vi oppfordrer foreldre til å snakke fint om andres barn, andre foreldre og ansatte i barnehagen.
- Vi oppfordrer foreldre til å ta opp saker direkte med oss dersom det er noe de syntes er vanskelig eller noe de er misfornøyde med.
- Vi oppfordrer foreldre til å treffes på fritiden slik at det kan bygges relasjoner mellom familiene.
- Vi oppfordrer foreldre til å ha fokus på inkludering når de skal invitere til bursdagsfeiring for sitt barn, og variere på hvem barnet inviterer med seg hjem fra barnehagen. Dette kan ha en god effekt på blant annet forebygging av mobbing og kan åpne for inkludering.
- Vi gjennomfører foreldremøte der vi tar i bruk dialogmodellen. Dialogmodellen er et verktøy der både foreldre og ansatte kommer på banen i det forebyggende arbeidet for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø. Både ansatte og foreldre kan bidra aktivt og legge forholdene til rette for at alle barn, som til enhver tid går i barnehagen vår, skal kunne oppleve seg inkludert i felleskapet. Når vi gjennomfører dialogmodellen skal vi reflektere sammen i grupper for å komme frem til hva vi i barnehagen og foreldrene kan bidra med for å skape et inkluderende fellesskap.
- Vi ønsker at de barna og foreldrene vi til enhver tid har skal oppleve at de hører til og er inkludert i felleskapet.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

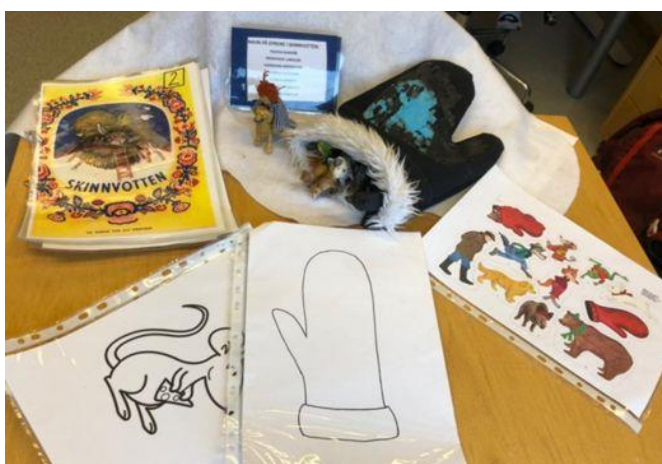
Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

- Vi observerer barnas språkutvikling og legger til rette for at alle barn, uavhengig av språklige ferdigheter, skal oppleve seg hørt og forstått, og få mulighet til å delta i språklig samhandling med andre.
- Vi legger til rette for tilpassede språklige utfordringer etter alder og utviklingsnivå for at alle barn skal kunne oppleve mestring og progresjon. Vi er spesielt oppmerksomme på vår rolle og hvordan vi klarer å gjøre oss forstått av barna. Dette gjør vi ved å reflektere over og være bevisste på hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna. Vi tilpasser vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.
- Vi er spesielt oppmerksomme på de barna som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklige aktive eller har sen språkutvikling. Disse barna skal vi invitere inn i samtaler, støtte og hjelpe slik at de har forutsetninger for å kunne delta i lek og samhandling med andre barn og ansatte.
- Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna ved å være bevisste på at alle barn skal ses og høres. Vi balanserer hensynet til enkelt barn og hele gruppa slik at alle barn får oppmerksomhet.
- Vi forsterker og understreker språket ved å bruke visuell støtte aktivt i samlinger, voksenstyrte aktiviteter, overganger og måltider.
- Vi lærer barna gamle og nye rim og regler, synger regelmessig og har fokus på repetisjon og gjenkjenning.
- Vi legger til rette for gode pedagogiske miljøer, både ute og inne, der det finnes noe som barna kan bli nysgjerrige på og som vi kan utforske videre sammen. Eksempel på slike miljøer: Legge ut spennende lekespor som utfordrer og inspirerer barna, og kreativ bruk av materialer som klosser, rør, tekstiler og naturmaterialer.
- Vi bruker pedagogisk materiell, språkposer, aktivitetsposer, fagkort, rim, regler, sang og musikk aktivt for å "krydre" språkmiljøet og styrke barnas begrepsapparat.
- Vi legger til rette for gode inkluderende samtaler under måltidene, i frileken, i garderoben, når vi gjennomfører voksenstyrte aktiviteter og ved levering og henting. Vi legger forholdene til rette slik at alle barn skal få mulighet til å delta i slike samtaler. Vi er spesielt oppmerksomme på å invitere barn som ikke ber om det selv inn i samtaler.
- Vi lytter til det barna uttrykker både verbalt og nonverbalt.
- Vi leser variert litteratur for at alle barn skal oppleve høytlesning som spennende og få lyst til å delta.
- Vi oppfordrer barna til å delta aktivt i dramatisering, visualisering, miming, sang og dialogisk lesing ved å være gode forbilder.
- Vi tuller og tøyser med språket.
- Vi har språkgrupper med høytlesing og språklek. Vi er spesielt oppmerksomme på å invitere barn som ikke ber om det inn i samtaler når vi har språkgrupper.
- Vi spiller spill der barna blir utfordret til å bruke språket aktivt.
- Vi bruker her-og-nå-språket hvor vi benevner det vi gjør og det som skjer i øyeblikket.

- Vi utfordrer barna til å bruke et situasjonsuavhengig språk ved å samtale om noe som har skjedd eller noe som skal skje. Vi er spesielt oppmerksomme på å invitere barn som ikke ber om det selv inn i slike samtaler.
- Vi dokumenterer barnas læringsprosesser og henger dokumentasjonen synlig for barna på avdelingen. Dokumentasjonen skal synliggjøre hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal også synliggjøre barnas læringsprosesser, for eksempel ved å vise frem en hel prosess fra start til slutt. Dokumentasjonen bruker vi blant annet som visuell støtte i samtale med barna.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

- Vi observerer enkelt barn og barnegruppa og prøver å forstå hvordan barna opplever barnehagehverdagen sin.
- Barna får lov til å påvirke sin egen hverdag og bli møtt ut ifra sine behov og ønsker i den grad det er mulig.
- Vi endrer planer underveis i samråd med barna eller ved å observere barnas interesser og lek. Endringene som da blir gjort begrunnes i nyhetsfeeden i Spireportalen med refleksjoner og bildedokumentasjon.
- Vi gjennomfører barnesamtaler eller barneintervju med de eldste barna for å få et dypere innblikk i barnets opplevelse av å gå i barnehagen.
- Vi planlegger aktiviteter og rutiner sammen med barna og har barnemøter hvor alles stemme skal bli hørt.
- Vi gjennomfører demokratiske valg som en aktivitet for å øve på å være en del av et felleskap og et demokrati.

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- Vi har tilgjengelig personale i forbindelse med levering og henting.
- Når barnet skal hjem fra barnehagen skal personalet støtte barnet i å fortelle noe fra dagen som har vært.

- Vi er her for dere foreldre og barna deres. Vi ønsker at dere skal ta kontakt med oss dersom det er noe dere lurer på, er bekymret for eller er misfornøyd med.
- Vi tilbyr informasjonsmøte for nye foreldre før oppstart.
- I tilvenningsperioden har vi tett oppfølging og dialog for å skape et godt grunnlag for videre samarbeid.
- Vi avholder foreldremøter for alle hvor vi av og til har temakvelder med ekstern foreleser.
- Vi arrangerer foreldremøte med fokus på forebygging av mobbing ved å bruke dialogmodellen.
- Pedagogene tilbyr individuelle foreldresamtaler hvert år og ved behov.
- Spireportalen brukes aktivt som informasjonskanal, men bare som et supplement for den personlige dialogen.
- Vi arrangerer ulike fellesarrangement: Høstmarked, påskefrokost og sommeravslutning.
- Foreldrerådet består av alle foreldre som har barn i barnehagen. I tillegg til foreldrerådet har barnehagen et samarbeidsutvalg (SU), for å sikre et godt samarbeid mellom foreldre, ansatte og eier/styrer. Samarbeidsutvalget består av foreldrerepresentanter, ansattrepresentanter og eier/styrer. På foreldremøte på høsten velges det ut to representanter til samarbeidsutvalget fra foreldregruppen som dere foreldre/foresatte kan ta kontakt med gjennom året. Samarbeidsutvalget møtes ved jevne mellomrom gjennom barnehageåret. Barnehagens årsplan skal godkjennes av samarbeidsutvalget årlig, i forbindelse med oppstart av nytt barnehageår.

For at barn skal oppleve seg som en betydningsfull deltaker i fellesskapet må foreldre og ansatte ha en god dialog. Dialogmøte er et verktøy for å lykkes i dette arbeidet.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

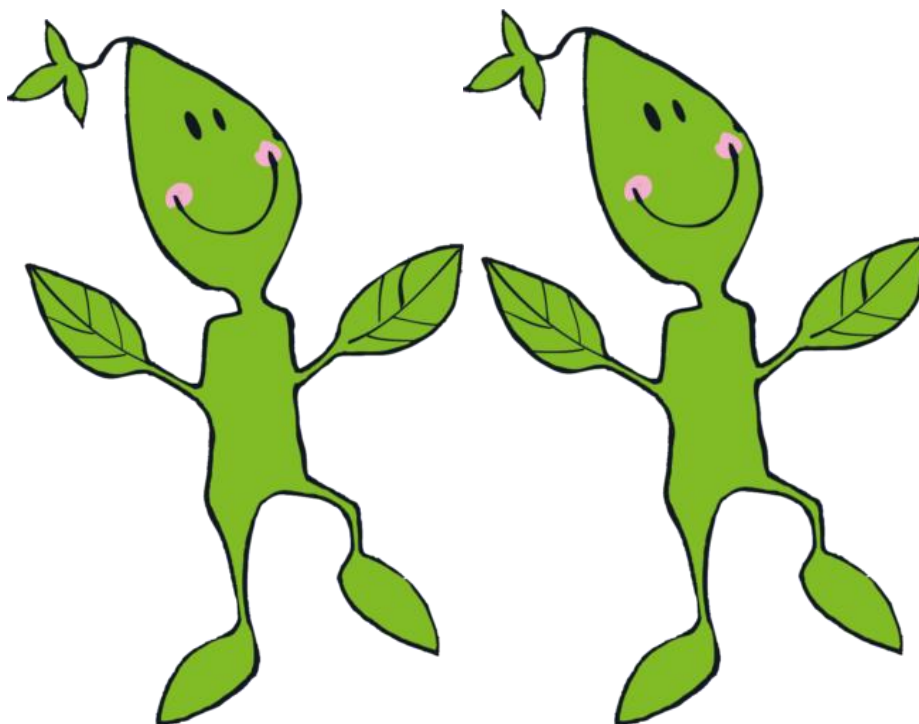
Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

- Vi har fem fagdager hvert år, jevnlig personalmøter, ukentlige avdelingsmøter og ukentlige ledermøter. Møtene bruker vi til refleksjon over barnehagehverdagen og vår egen praksis, samt kompetanseheving i personalgruppen.
- Alle pedagogene har 4 timer ubunden arbeidstid. Den ubundne arbeidstiden er nedfelt i tariffavtalen og skal brukes til faglig oppdatering, uformelt foreldresamarbeid, for- og etterarbeid.
- Pedagogiske medarbeidere og fagarbeidere som har ansvar for gruppeaktiviteter, skal ha avsatt nødvendig tid til planlegging, ca 1 time i uka.

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

- Vi gjennomfører ulike observasjoner av samspillet mellom barn og samspillet mellom barna og personalet. Pedagogisk analyse, refleksjon og vurdering av observasjonene danner utgangspunkt for det videre arbeidet for å sikre at barna får et godt og tilpasset tilbud i tråd Rammeplanen og Barnehageloven.
- Gjennom Espira BLIKK utvikler vi en felles vurderings- og tilbakemeldingskultur.

- Vi holder oss oppdatert på ny forskning, deler erfaringer innad i personalgruppa, deltar på nettbaserte kurs i regi av Espira, deltar på kurs og har fokus på kompetanseheving på fagdager og personalmøter. Vi søker også tilbakemeldinger fra hverandre, foreldre og samarbeidspartnerne våre. Vår nye kompetanse som stadig er i utvikling, danner utgangspunkt for å kunne utvikle den pedagogiske praksisen og sørge for at barnehagen forblir en lærende organisasjon.
- Vi er praksisbarnehage for UIA og tar imot barnehagelærerstudenter som stiller spørsmål og utfordrer vår pedagogiske praksis.
- Vi bruker spireportalen aktivt. Vi lager ukentlige planer og periodeplaner til foreldrene. Vi dokumenterer hva vi skal gjøre, hvordan vi har tenkt å gjennomføre og begrunner valgene våre i disse planene. Hva vi har gjennomført og hvordan det ble gjennomført dokumenterer vi i nyhetsfeeder som publiseres jevnlig til foreldrene i Spireportalen.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

- Vi organiserer barna på avdelingen i mindre grupper slik at alle skal få et godt utbytte av rutinesituasjonene, planlagte aktiviteter, voksenstyrt lek og frilek.
- Vi organiserer lekegrupper og språkgrupper for å styrke alle barns utvikling.
- Vi planlegger med fokus på at alle barn kan nyttiggjøre seg av tilbudet vårt.
- Vi tilrettelegger læringsmiljøet vårt med fokus på at alle barn skal kunne dra nytte av det allmennpedagogiske tilbudet.
- Vi strekker oss langt og justerer omgivelsene for å tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet.
- Vi bruker dagstavle som visuell støtte for å gjøre barnehagehverdagen forutsigbar for barna.
- Vi forbereder barna før vi skal avslutte lek og aktiviteter, og gjennomføre rutinesituasjoner.
- Vi er spesielt oppmerksomme på barn som trenger ekstra støtte i overgangssituasjoner, deltakelse i aktiviteter, frilek og rutinesituasjoner.
- Vi har tydelige og varierte lekemiljøer på avdelingene som er tilpasset alle barn vi til enhver tid har på avdelingen.
- Vi er spesielt oppmerksomme på barn som trenger språklig støtte og bruker blant annet visuell støtte i kommunikasjonen med disse barna.
- Vi har tett dialog med foreldrene til barn som får, eller trenger ekstra oppfølging.

- Barn som trenger ekstra oppfølging får slik oppfølging i grupper med andre barn.
- Vi tilrettelegger for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp skal oppleve mestring og oppleve seg inkludert og en betydningsfull deltaker i felleskapet.
- Det allmennpedagogiske tilbudet vårt er tilpasset slik at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i det allmennpedagogiske tilbudet vårt.

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

- Vi legger til rette for at barna har mer voksentetthet og pedagogtetthet frem til 1.august det kalenderåret barna fyller tre år, slik de har krav på (barnehageloven).
- For barn mellom ett og tre år skaper vi et trygt, godt og forutsigbart miljø hvor barna blir møtt, sett og anerkjent.
- I tilvenningsfasen og tiden etterpå har vi fokus på at de ansatte skal skape gode relasjoner til barna.
- Vi jobber i mindre grupper med fast personale.

- Vi legger til rette for nye utfordringer og at barna kan bli mer selvstendige ved å bruke god tid til at de kan utfolde seg i sitt eget tempo.
- Vi er nysgjerrige ansatte som utforsker sammen med barna og er bidragsytere for å kunne utvikle skaperglede og fantasi.
- Personalet er språklige forbilder og rollemodeller for barna ved å bruke konkrete, sang, rim, regler og benevner alt de gjør i daglige gjøremål.
- Vi har egen progresjonsstige for denne aldersgruppen.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

- Vi støtter barna i selvstendighetsprosessen med veiledning og hjelp.
- Vi går lengre turer nå enn på småbarnsavdeling.
- Vi tilrettelegger for hvilestund eller rolige aktiviteter.
- Vi tilrettelegger for mestring, samtidig som barna skal ha noe å strekke seg etter.
- Barna forsyner seg selv under måltidene og spiser med kniv og gaffel.
- Leker og utstyr er mer tilgjengelig i frileken på avdelingene for disse barna.
- Vi setter oss dypere inn i temaer ved hjelp av pedagogiske og digitale verktøy.
- Vi endrer lekemiljøene på avdelingen etter barnas interesser og behov.
- Vi har egen progresjonsstige med aktiviteter til denne aldersgruppen.

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

- Det jobbes med relasjonsbygging mellom 5-6 åringene for å trygge Skolespirene til skolestart.
- Vi jobber prosjektbasert med utgangspunkt i barnegruppas interesser.
- Skolespirene har mange felles aktiviteter som står i progresjonsstigen.
- Vi samarbeider med skolene og barnehagene i nærmiljøet (gymsal og kor).
- Vi har bevegelseslek og regelleker.
- Vi jobber aktivt med selvstendighet. Skolespirene skal lære å klare seg alene på do og kle av og på seg selv.
- Vi har ordensbarn som har ansvar for ulike oppgaver for fellesskapet.
- Vi jobber for at barna skal tørre å være synlige, si sine meninger og samtidig lytte til andres meninger.
- Dette barnehageåret er alle Skolespirene samlet på en egen avdeling på Tumbleplassen som heter Skolespira.
- Som avslutning på tiden i barnehagen blir det arrangert en overnattingstur for barna og de ansatte på Sjøstrand.
- Vi har egen progresjonsstige for denne aldersgruppen.

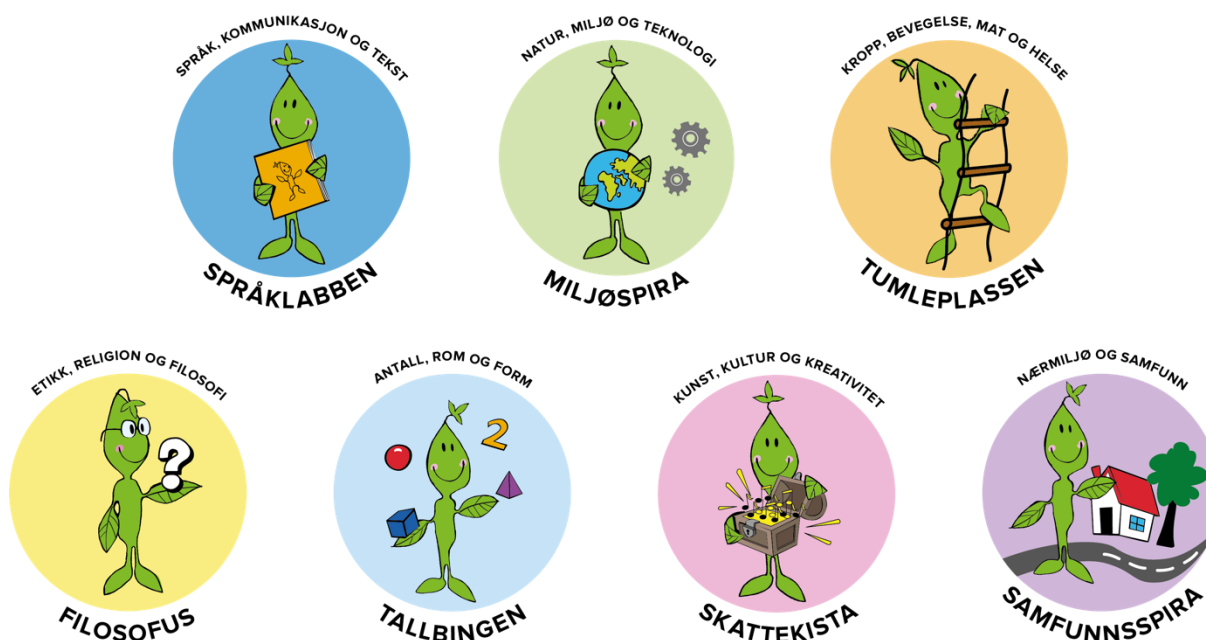

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

- Vi jobber tverrfaglig med fagområdene og satsningsområdene ved og blant annet bruke eventyrposene, rolleleposene og aktivitetsposene aktivt, og videreutvikle disse.
- Vi bruke fagkortene i Spireportalen aktivt når vi planlegger aktiviteter.
- Tydelige lekesoner på avdelingene, grupperom og ute som inspirerer til variert lek og tverrfaglig jobbing med satsningsområdene og fagområdene i frileken.
- Fokus på sunn og variert mat, og søkelys på hvorfor dette er viktig.
- Fokus på hygiene som smitteforebyggende tiltak. Vi vasker hender ved levering og henting.

- Ansatte skal engasjere og legge til rette for aktiv lek både ute og inne.
- Faste turdager for alle barnegruppene.
- Deltakelse i matlagingsaktiviteter.
- Bevegelsesglede både ute, inne og på tur.
- Vi bruker forskerfabrikken aktivt.
- Fokus på å utvikle barnas språklige og matematiske forståelse som utgangspunkt for at alle barn skal oppleve seg inkludert i felleskapet.
- Fokus på kildesortering.
- Gi barna varierte erfaringer med ulike formingsredskaper og teknikker.
- Markere ulike verdensdager i forhold til satsningsområdene.
- Månedlige fellessamlinger der barna deltar aktivt i dramatisering, dans og sang.
- Gi barna et innblikk i de ulike religionene som er representert i barnegruppa. Vi markerer jul, påske, id al fitr og samefolketsdag.
- Vi bytter tilgjengelige bøker på avdelingene ofte.
- Barna får besøke barnehagens bibliotek jevnlig.
- Lese bøker, høre på lydbøker og synge sanger på ulike dialekter som finnes i barnehagen. · Vi lærer ord, tallord og hører på sanger på ulike språk som er representert i barnehagen.
- Utvikling av kompetanse hos ansatte.

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være tilstede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekomende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

**Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.*

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Pedagogisk kalender 2022/2023

Espira Dvergsnes

Alle barn skal oppleve seg betydningsfulle og inkludert i fellesskapet

HØST			VINTER				VÅR			SOMMER	
Skape trygghet for barn og foreldre Vennskap, felleskap og inkludering Pedagogiske miljø ute og inne Observasjon av enkelt barn og barnegruppa Naturen om høsten Høstmarked, førstehjelsuker, barnvernuker, miljøuker og vitenskapsuke Besøk av 1.klassingene som var skolespirer 2021-2022.			Skape trygghet for barn og foreldre Vennskap, felleskap og inkludering Pedagogiske miljø ute og inne Observasjon av enkelt barn og barnegruppa Naturen om vinteren Advent/ jul, bevegelsesdager i snøen (akedag, skidag ol), samefolkets dag, karneval, Espira dagen, fastelaven				Skape trygghet for barn og foreldre Vennskap, felleskap og inkludering Pedagogiske miljø ute og inne Observasjon av enkelt barn og barnegruppa Naturen om våren Påske, Id al fitr, 17.mai, Trafikk sikkerhet (TARKUS), "Kroppen min eier jeg" samlinger			Skape trygghet for barn og foreldre Vennskap, felleskap og inkludering Pedagogiske miljø ute og inne Observasjon av enkelt barn og barnegruppa Naturen om sommeren Sommerfest Avslutningsmarkering for Skolespirene	
august	september	oktober	november	desember	januar	februar	mars	april	mai	juni	juli
Tilvenning for store og små. Foreldresamtaler for nye barn og de barna som bytter avdeling.	Uke 36 og 37: Førstehjelsuker 9/9: Felles førstehjelsdag Uke 38 og 39: Brannverner	Uke 40-44: Forberedelse til høstmarked og barnehagen i Zimbabwe Uke 41 og 42: Miljøuker 25/10: Høstmarked	Vitenskapsuke Forberedelse til advent og julegaver 6/12: Nissefest 13/12: Luciafeiring 20/12: Julebord for barna 27-30 desember: åpent 07:30-16:30	Adventsamlinger Juleverksted 6/12: Nissefest 13/12: Luciafeiring 20/12: Julebord for barna 27-30 desember: åpent 07:30-16:30	2/1: Fagdag	6/2: Samefolketsdag Karneval/ fastelaven ca 40 dager før påske	Uke 11 og 12: Påske og nytt liv Uke 13: Påskefrokost	3-5 April: Åpningstiden er 07:30-16:30 Uke 16: Verdens bokdag, markeres hele uka. Uke 17: EID MUBARAK	Uke 18: Tarkus (traffikksikkerhet) uke. Uke 19: Miljøuke 16/5: 17 mai markerings i barnehagen.	Sommeravslutning Avslutning for Skolespirene	Sommerbarnehage og ferieavvikling. Sommerstengt i uke 29 og 30 Åpningstid 07:30-16:30 de ukene barnehagen er åpen i juli.